

(Skjermdump fra iHarstad)

Aksjonerte på Evenes: – På grensen til uredelig

Foto: Ailen M. Smedvik, Rødt Harstad

30.05.22 13:21

Morten Inge Jensen / Hanne Gideonsen

Søndag møtte nær tjue personer opp på Harstad/Narvik lufthavn, Evenes og Ramsund orlogsstasjon for å sende en klar beskjed til Stortinget.

For abonnenter

Demonstrasjonen var initiert av Aksjonen mot baseavtale med USA. Ifølge Ailen M. Smedvik i Rødt Harstad var mennesker fra Nordre Nordland og Sør-Troms til stede. De hadde partitilhørighet til både Rødt og SV, men det var også lokale innbyggere som møtte opp, melder Smedvik.

– Helt hårreisende

Elisabeth Anethe Olsen er en av initiativtakerne til demonstrasjonen. Helsefagarbeideren fra Kjølpsvik er også nestleder i Rødt Nordland, og ser med skepsis på at Norge skal inngå en baseavtale med USA.

ENGASJERT: Elisabeth Anethe Olsen (nestleder, Rødt Nordland) og Christoffer Ellingsen er initiativtakerne til søndagens demonstrasjon mot den nye baseavtalen. – På grensen til uredelig, sier Olsen om avtalen. Foto: Ailen Smedvik

– Siden oppstart har det skjedd så store bevegelser og endringer at prosessen må stoppes. Det er helt hårreisende å kjøre dette gjennom all den tid vi har krigsutbrudd og NATO-innmeldinger, og før forsvarskommisjonen skal legge fram sin vurdering neste vår, sier Olsen.

Hun mener både dagens regjering og Høyre-regjeringa har møtt kritikere med arroganse, og mener språket de bruker minner om nytale – altså at realitetene i avtalen omskrives.

– De som ønsker å fremme baseavtalen bedriver nytale og fordekker konsekvensene ved å kalle det «omforente områder.» Det er på grensen til uredelig, sier Olsen engasjert.

– Amerikanske baser kommer til å øke spenninga i Norge og i nordområdene. Vi øker faren for bruk av atomvåpen, opprustning og vi svekker sikkerheten og den norske suverenitetspolitikken.

Stortinget bestemmer

Baseavtalen mellom USA og Norge ble underskrevet av Solberg-regjeringen i fjor. Dagens regjering ønsker å videreføre avtalen, som for klarhets skyld ikke er en del av Norges NATO-forpliktelser. Men det er opp til Stortinget hvorvidt avtalen blir vedtatt – og det skjer torsdag 3. juni.

Ifølge en artikkel publisert på [NRK](#) i april, gir avtalen amerikanerne rett til å sette opp infrastruktur på flere norske militærbaser. Foreløpig er det basene på Evenes, Ramsund, Rygge og Sola som er aktuelle, ifølge forsvarsminister Odd Roger Enoksen.

DEMONSTRERTE: Et tjuetalls personer møtte opp da Aksjon mot baseavtale med USA arrangerte demonstrasjon på Evenes og Ramsund orlogsstasjon. Foto: Ailen Smedvik
– USA har gitt uttrykk for at de egentlig ønsker flere områder enn disse fire, men det blir eventuelt ikke før seinere.

Avtalen åpner for at man kan utvide på sikt. Før sommeren skal Stortinget si ja eller nei til den nye foreslåtte baseavtalen mellom Norge og USA, skriver NRK.

Går avtalen igjennom, vil det bli plassert nye maritime overvåkningsfly, fra USA, på stasjonen.

– Amerikansk aggresjon

Rødt mener at amerikanske baser kan bli mål for angrep som svar på «amerikansk aggresjon.» I et innlegg tidligere publisert hos iHarstad skrev Olsen blant annet at:

– Flere av avtalens bestemmelser er problematiske og kan være i strid med Grunnloven. Bestemmelsene omfatter et bredt spekter av regler for amerikansk tilstedeværelse på norsk territorium som inn- og utreise, jurisdiksjon, skatte- og avgiftsfritak, bruk av kontraktører og velferdstjenester.

Rødt er for et sterkt og uavhengig forsvar og vil ikke ha noen utenlandske militærbaser og forsvarsinstallasjoner på norsk jord. US Marines må trekkes ut fra basene på Værnes og Setermoen og atomubåter i norske farvann må forbys, mener partiet.

– Baser, atomubåter og soldater tilhørende USA i Norge, gjør Ofoten, Norge og verden til et mindre trygt sted å være.

[Hele leserinnlegg kan du lese her](#)

– Misvisende

Regjeringen mener derimot at «tilleggsavtalen» med USA vil styrke Norges sikkerhet og bidra til en positiv utvikling av vår egen forsvarsevne. Det mente i alle fall daværende forsvarsminister Odd Roger Enoksen i februar 2022.

– Med utgangspunkt i et sterkt nasjonalt forsvar, er samarbeid med NATO-allierte og våre nordiske naboland nødvendig for å ivareta Norges sikkerhet. Våre sikkerhetspolitiske omgivelser er i rask endring, og det blir stadig mer krevende for Norge å ivareta våre sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser. Økt stormaktsrivalisering og mer høyteknologiske våpen med større skadepotensial og lengre rekkevidde er en del av dette bildet. I tillegg blir de tradisjonelle skillene mellom fred, krise og krig mer uklare. Vår evne til raskt å kunne motta allierte forsterkninger har derfor blitt enda viktigere, skrev han.

– Det er misvisende å kalle tilleggsavtalen for en baseavtale, slik enkelte kritiske røster gjør. Samarbeid med nære allierte er en av de tre hovedlinjene i det norske forsvarskonseptet: Den nasjonale forsvarsevnen, det kollektive forsvaret i NATO og bilateral støtte og forsterkninger fra nære allierte. Dette konseptet har Stortinget sluttet seg til, og det er i tråd med de lange linjer i norsk sikkerhetspolitikk. Tilleggsavtalen med USA legger nettopp til rette for å kunne motta allierte forsterkninger enda raskere og samtidig ivareta hensynet til basepolitikken om ikke å ha permanent stasjonering av utenlandske militære styrker i Norge i fredstid.